

Inntekter, Kostnader og Profitt

- Monopol vs. Fullkommen fri konkurranse
- Inntekter
- Kostnader
 - Variable og Faste
 - Direkte og Indirekte
- Profitt = Inntekter Kostnader
- Samfunnsøkonomisk implikasjoner

Selskapets mål

Maksimer verdien

$$Verdi = f\left(\frac{Inntekter - Kostnader}{Kapital}, risiko\right)$$

- Minimere negativ miljøpåverknad
- Ta sosialt ansvar

Inntekter = Mengde- Pris(Mengde)

Monopol (1) Oligopol (få)

Fullkommen fri konkurranse (mange)

Fri att sette pris Priset satt

Kostnader = Ressursbruk

- Material
- Manpower
- Machines
- Miscellaneous
- Money

$$r \geq \frac{Inntekter - Kostnader}{Kapital} \Rightarrow Inntekter - Kostnader - r \cdot Kapital \geq 0$$

Inntekter

P(Q): Pris (Eng. Price)
Indirekte etterspørsel
(Eng. Indirect demand)

•
$$\frac{\mathrm{d}P}{dQ} < 0$$
 •

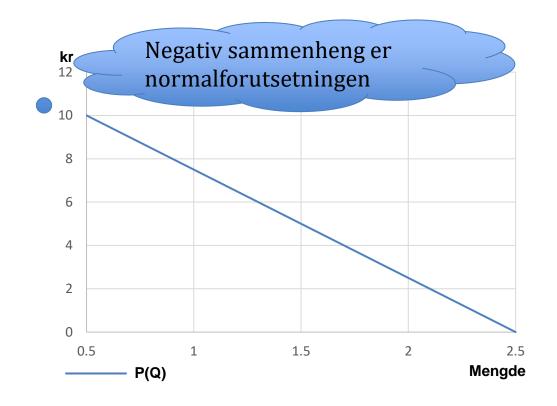
• Fri konkurranse ⇒
Pris konstant

•
$$P(Q) = 12.5 - 5Q$$

Q(P): Mengde (Eng. Quantity)
Direkte etterspørsel
(Eng. Direct demand)

•
$$Q(P) = P^{-1}(Q)$$

•
$$Q(P) = 2.5 - 0.2P$$

•
$$TR(Q) = Q \cdot P(Q) = 12.5 \cdot 0 - 5 \cdot 0^2$$

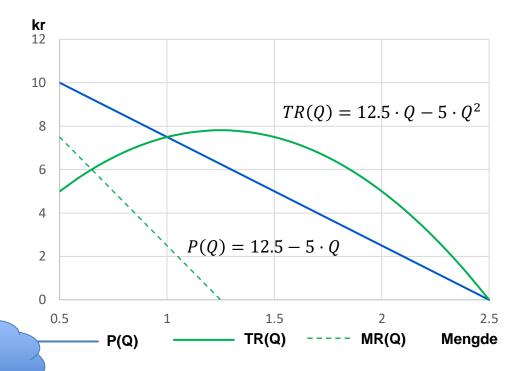
•
$$MR(Q) = \frac{dTR}{dQ} =$$

$$12.5 - 10 \cdot Q =$$

$$P(Q) + Q \cdot \frac{dP}{dQ} =$$

$$(12.5 - 5 \cdot Q) - Q \cdot 5$$

Økt inntekt pga. prisreduksjon for alle enheter

Elastisitet

 $\varepsilon(Q)$: Etterspørselselastisitet eller egenpriselastisitet (Eng. Price elasticity of demand)

$$\varepsilon = -\frac{dQ}{dP} \cdot \frac{P}{Q} = \frac{dQ/Q}{dP/P}$$

Relativt mindre endring i mengde enn pris

- $\varepsilon < 1$ etterspørselen er uelastisk•
- ε > 1 etterspørselen er elastisk 👓

etterspørselen er enhetselastisk

Relativt større endring i mengde enn pris

Marginalinntekt og elastisitet

$$MR(Q) = \frac{dTR}{dQ} = P + Q \frac{dP}{dQ} = P \left[1 + \frac{Q}{P} \frac{dP}{dQ} \right] = P \left[1 - \frac{1}{\varepsilon} \right]$$
$$\left(\frac{Q}{P} \frac{dP}{dQ} \right) = \left(\frac{dQ}{dP} \frac{P}{Q} \right)^{-1} = (-\varepsilon)^{-1}$$

$$\varepsilon < 1$$
 etterspørselen er uelastisk $\Rightarrow MR < 0$
 $\varepsilon > 1$ etterspørselen er elastisk $\Rightarrow MR > 0$
 $\varepsilon = 1$ etterspørselen er enhetselastisk $\Rightarrow MR = 0$

Inntekter = Mengde Pris(Mengde)

•
$$TR(Q) = Q \cdot P(Q) =$$

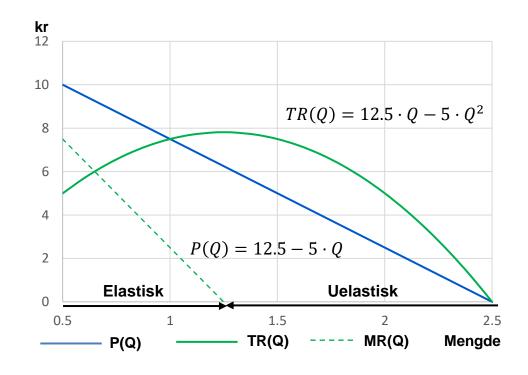
 $12.5 \cdot Q - 5 \cdot Q^2$

•
$$MR(Q) = \frac{dTR}{dQ} =$$

$$12.5 - 10 \cdot Q =$$

$$P(Q) + Q \cdot \frac{dP}{dQ} =$$

$$(12.5 - 5 \cdot Q) - Q \cdot 5$$

Markedslikevekt

Q_D(P): Etterspurt mengde

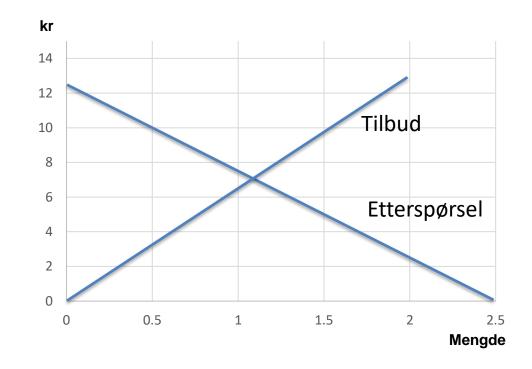
•
$$\frac{dQ_D}{dP} < 0$$

Q_P(P): Tilbudt mengde

•
$$\frac{dQ_D}{dP} > 0$$

Markedslikevekt, Q_M

- Tilbud = Etterspørsel
- $MC(Q_M) = P(Q_M)$

Variable og Faste Kostnader

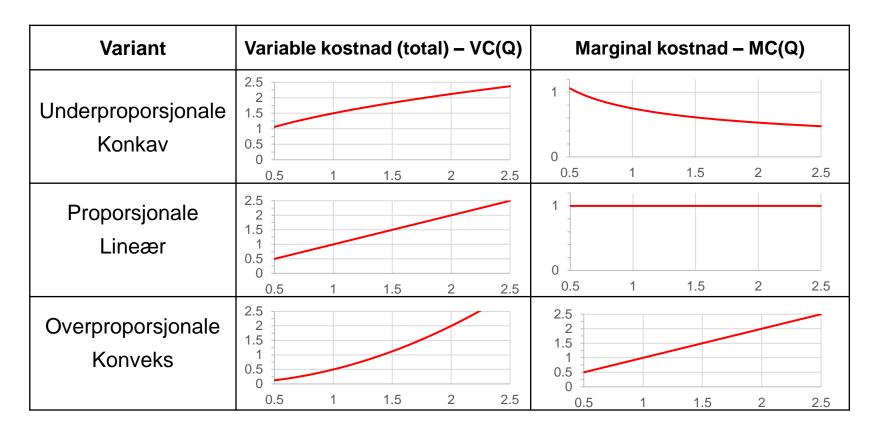
Kostnader, klassifisering

Variable vs. Faste

- Variable kostnader varierer med mengden.
- Faste kostnader er den samme uavhengige av mengden.

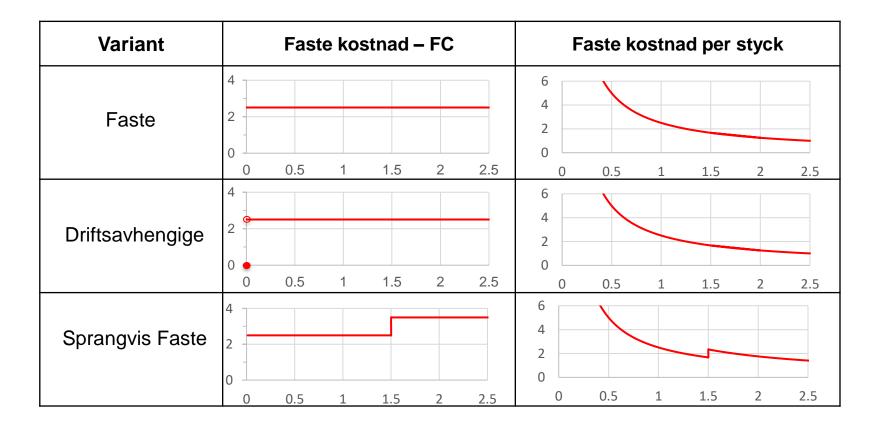

Variable kostnader, VC(Q)

Faste kostnader

Total- og marginalkostnader

TC(Q): Totale kostnader som funksjon av mengden Q (Eng. Total Cost as function of the Quantity) TC(Q) = FC + VC(Q)

MC(Q): Marginalkostnader, grensekostnader

MC(Q) =
$$\frac{dTC}{dQ}$$
 \Rightarrow VC(Q) = $\int_{0}^{Q} MC(q)dq$

Ekstra kostnad for én enhet mer

Gjennomsnittskostnad

AC(Q): Gjennomsnitts-, enhetskostnad (Eng. Average Cost) AC(Q) = TC(Q)/Q

AC*: Minimal gjennomsnittskostnad

$$\frac{dAC}{dQ} = 0 = \frac{dTC/dQ}{Q} - \frac{TC}{Q^2} = \frac{1}{Q} \left(\frac{dTC}{dQ} - \frac{TC}{Q} \right)$$

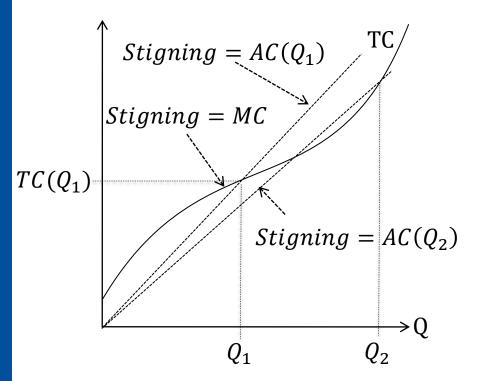

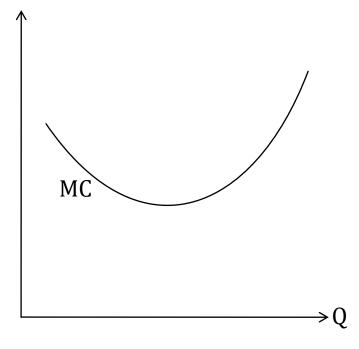

Minimal Gjennomsnittskostnad

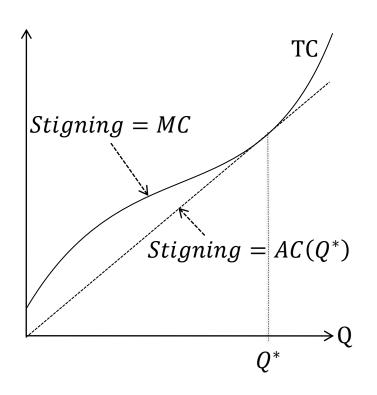
$$AC(Q_1) = TC(Q_1)/Q_1$$

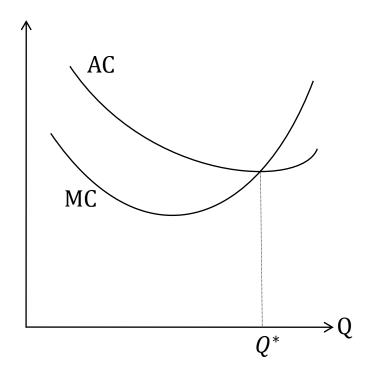

Minimal Gjennomsnittskostnad

Direkte og Indirekte kostnader

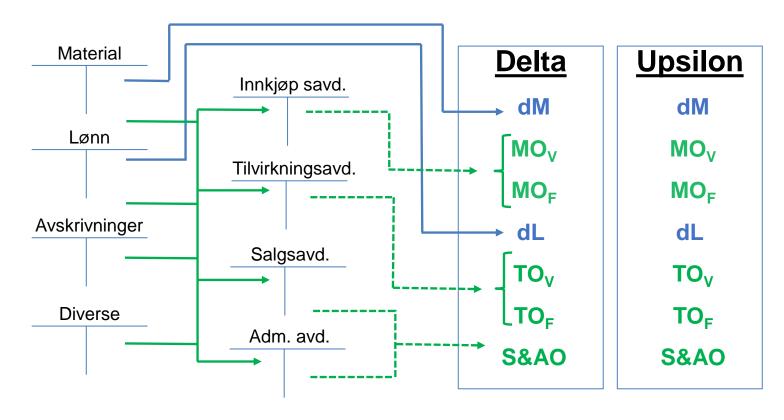
Kostnader, klassifisering

Direkte vs. Indirekte

- Direkte kostnader kan knytas direkte til en produkt.
- Indirekte kostnader kan ikke det.

Kostnader, Direkte og Indirekte

Indirekte Kostnader

Overhead	Funktion	Kostnadsdrivare
Innkjøpsavd.	 Anførskaffa material Finn leverandør Forhandle kontrakter Bestill materialer 	Direkte material (dM)
Tilvirkningsavd.	Skape gode forhold for produksjonPlanlegg produksjonSkaff og vedlikehold maskiner	Direkte Lønn alt. (dL) Maskintimmer (Mh)
Salgs- & adm.avd.	 Markedsfør og selg produkter Lønnsadministrasjon H/R F&U Be the boss 	Tilvirkningskostnad (TK = dM+MO+dL+TO)

Kostnader, Direkte og Indirekte

SK		14.88
S&AO	4.3%·14.26 =	0.61
TK		14.26
TO_F	88%·2.36 =	2.08
TO_{V}	$117\% \cdot 2.36 =$	2.76
dL		2.36
MO_F	7.6%·6.44 =	0.49
MO_V	2.1%·6.44 =	0.14
dM		6.44

Selvkostkalkyle

- Tar med alle indirekte kostnader
- Gir den laveste prisen for langsiktig overlevelse

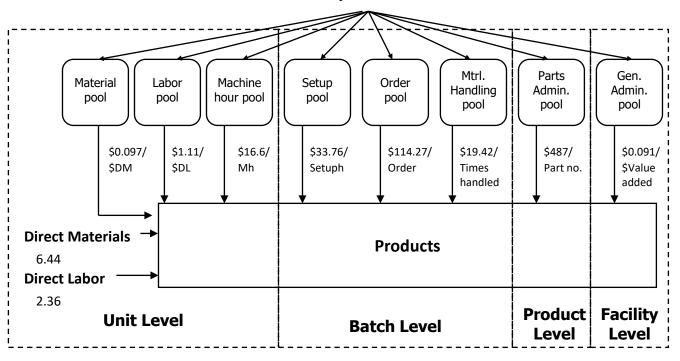
Bidragskalkyle

- Tar med kun de variable kostnader
- 6.44+0.14+2.36+2.76=11.69
- Gir den laveste prisen for ett positivt dekningsbidrag = Pris - Variable kostnader per st
- Gir den laveste prisen for en kortsiktig fordel

Activity based cost

Overhead / Indirect costs

Kaplan, R. S. & R. Cooper: Case John Deere Components Work: Harvard Business School Press

Profitt

Profitt = Inntekter - Kostnader

Profitt :
$$\Pi(Q) = TR(Q) - TC(Q)$$

$$\Pi^* \Rightarrow \frac{d\Pi}{dQ} = \frac{dTR}{dQ} - \frac{dTC}{dQ}$$

Inntekter :
$$TR(Q) = Q \cdot P(Q)$$

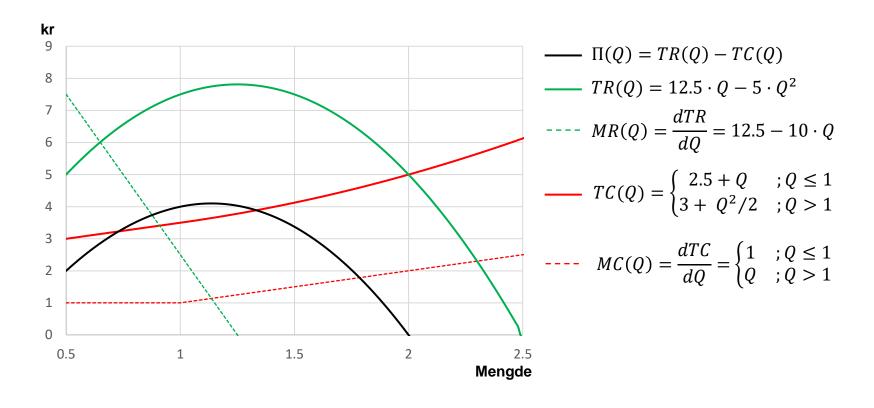
$$TR^* \Rightarrow \frac{dTR}{dO} = MR(Q) = 0$$

Kostnader :
$$TC(Q) = FC + VC(Q)$$

$$AC^* \Rightarrow \frac{dTC}{dQ} = MC(Q) = AC(Q) = \frac{TC}{Q}$$

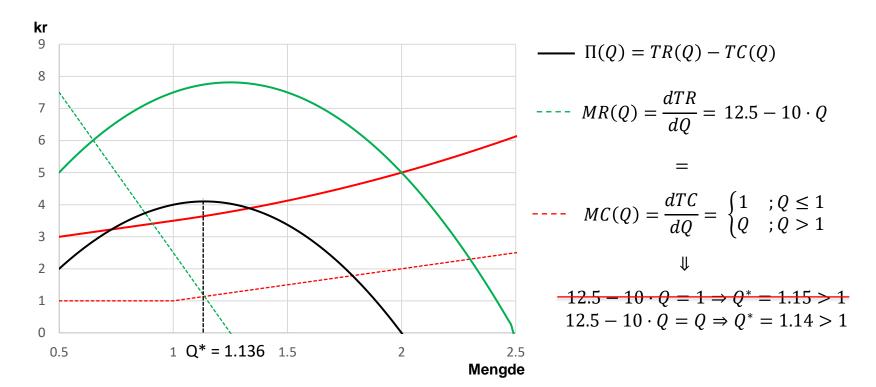

Profitt = Inntekter - Kostnader

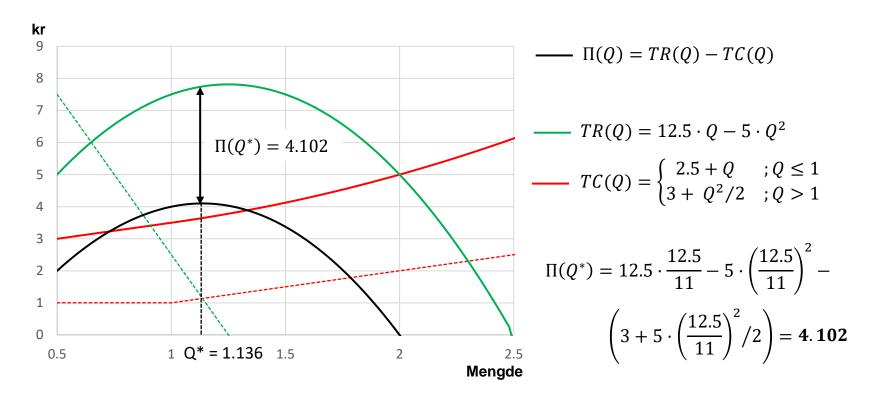

Maksprofitt i perioden

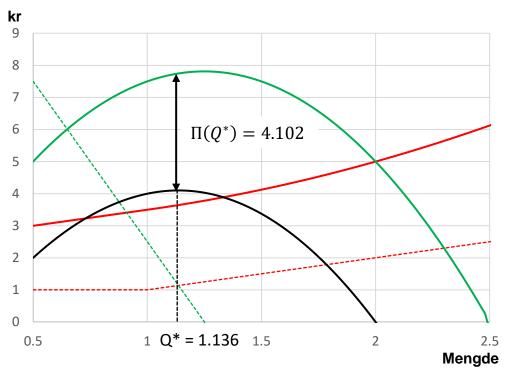

Maksprofitt i perioden

Profitt = Inntekter - Kostnader

Operative / Taktiske beslutt

- Pris/volum
- Produktmix
- Marked

Taktiske/Strategiske beslutt

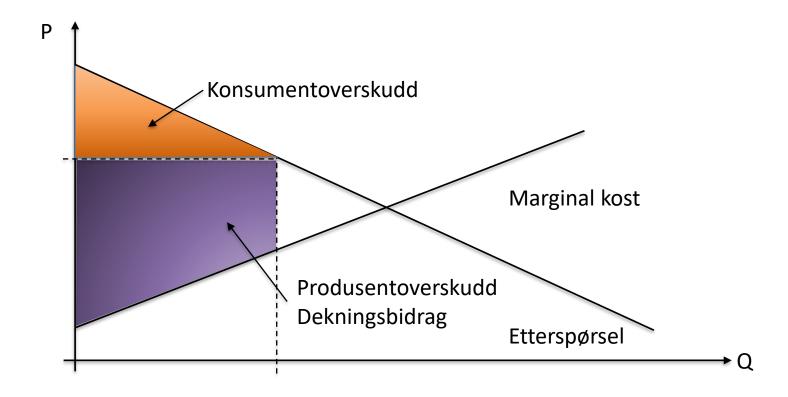
- Produktutvikling
- Markedsetablering
- Produksjonsutvikling
- Markedsføring

Samfunnsøkonomisk implikasjoner

MC - Produsentoverskudd

Samfunnsøkonomisk overskudd

